

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی
شیراز

دانشکده بهداشت

عنوان:

گزارش نهایی پایان نامه تحقیقاتی

پایان نامه جهت اخذ درجه کارشناسی ارشد در رشته ارزیابی فناوری سلامت

اساتید راهنما:

آقای دکتر محسن پاکدامن، آقای دکتر حمید رضا دهقان

اساتید مشاور:

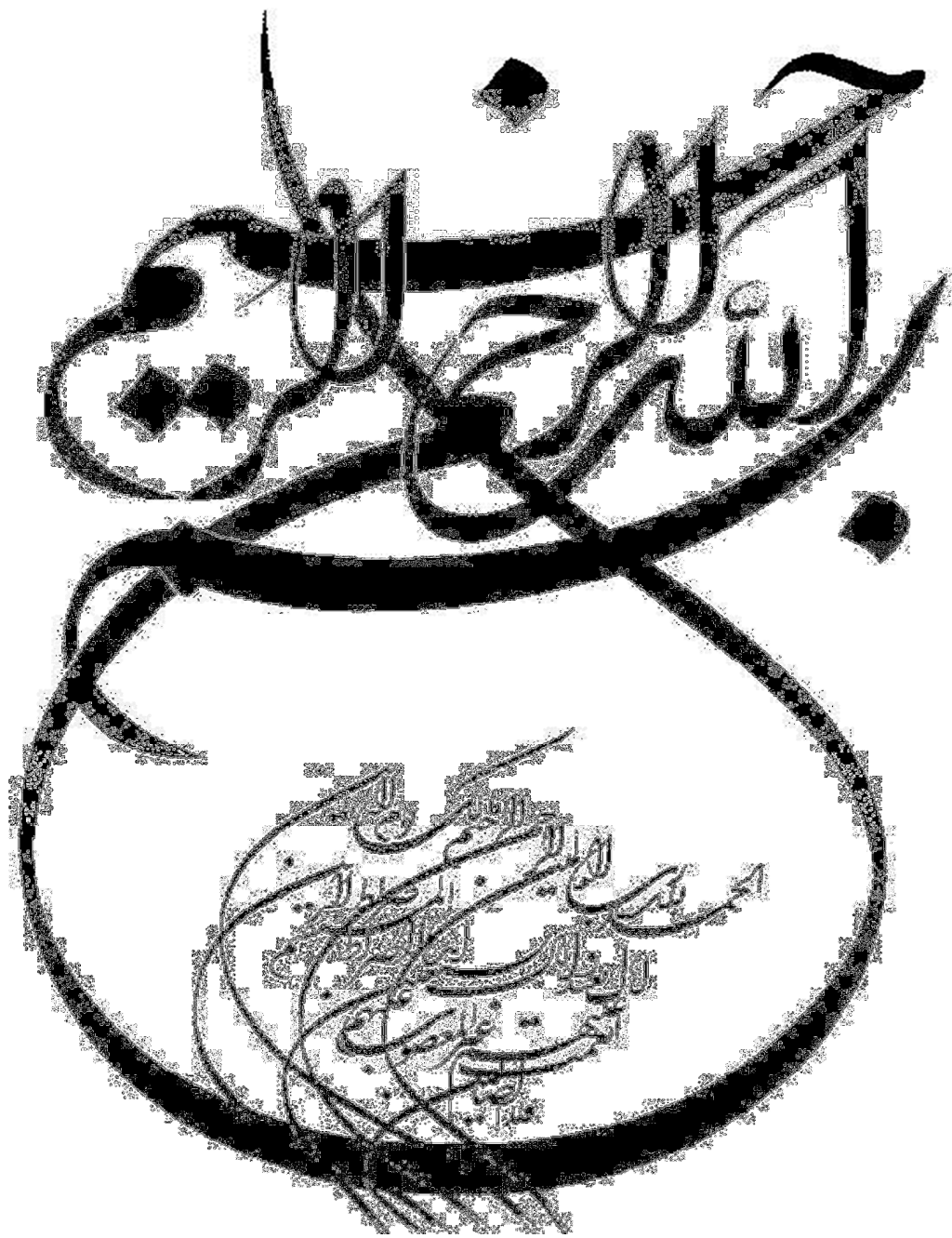
خانم دکتر مهدیه نماینده، دکتر آرزو دهقانی

نام و نام خانوادگی دانشجوی:

مریم نظری مقدم

نیمسال تحصیلی:

۱۳۹۷-۱۳۹۸

تقدیر و تشکر

این مجموعه را تقدیم میکنم به :

خدایی که افرید

جهان را ،انسان را ، عقل را ، علم را ، معرفت را ، عشق را ،

وبه کسانی که عشقشان را در وجودم دمید .

تقدیم به:

مقدس ترین واژه ها در لغت نامه دلم :

مادر مهربانم که زندگی ام را مادیون مهر و عطوفت ان می دانم

روح سبز پدر آسمانیم

و همسر و پسر عزیزم که همراهان همیشگی و پشتوانه های زندگی ام هستند

سپاسگزاری:

نخستین سپاس و ستایش از آن خداوندی است که بنده کوچکش را در دریای بیکران اندیشه، قطره ای ساخت تاوسعت آن را از دریچه اندیشه های ناب آموزگارانی بزرگ به تماشا نشیند. لذا اکنون که در سایه سار بنده نوازی هایش پایان نامه حاضر به انجام رسیده است، بر خود الزم می دانم تا مراتب سپاس را از بزرگوارانی به جا آورم که اگر دست یاریگرشان نبود، هرگز این پایان نامه به انجام نمی رسید.

ابتدا از اساتید گرانقدرم جناب آقای دکتر محسن پاکدامن که زحمت راهنمایی این پایان نامه را برعهده داشتند، کمال سپاس را دارم.

و از جناب دکتر حمید رضا دهقان و سرکار خانم دکتر آرزو دهقانی و سرکار خانم دکتر مهدیه نماینده که زحمت مشاوره این پایان نامه را متحمل شدند، صمیمانه تشکر می کنم.

فهرست مطالب

شماره صفحه

عنوان

چکیده فارسی..... ۱۱

فصل اول: کلیات تحقیق

۱-۱- مقدمه..... ۱۴

۱-۲- بیان مسئله و اهمیت موضوع.....

۱-۳- اهداف، فرضیات و سؤالات پژوهشی..... ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.

۱-۳-۱- اهداف اصلی.....

۱-۳-۲- اهداف ویژه..... ۱۷

۱-۳-۳- اهداف کاربردی..... ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.

۱-۴- سؤالات و فرضیات..... ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.

۱-۵- تعریف واژه ها.....

فصل دوم: مبانی نظری و پیشینه پژوهش

۱-۲- مروری بر مطالعات مشابه..... ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.

فصل سوم: روش پژوهش

۱-۳- مقدمه..... ۳۲

۲-۳- فاز اول: مرور سیستماتیک..... ۳۲

۱-۲-۳- جامعه مورد بررسی و خصوصیات افراد مورد مطالعه..... ۳۲

۲-۲-۳- روش نمونه گیری و تعیین حجم نمونه..... ۳۲

۳۲	۳-۲-۳- نوع و روش تحقیق
۳۳	۴-۲-۳- ابزار گردآوری داده
۳۴	۵-۲-۳- روش تحلیل داده
۳۴	۳-۳- فاز دوم: اثربخشی
۳۵	۱-۳-۳- جامعه مورد بررسی و خصوصیات افراد مورد مطالعه
۳۵	۲-۳-۳- نوع و روش تحقیق
۳۵	۳-۳-۳- ابزار گردآوری داده
۳۵	۴-۳-۳- روش تحلیل داده
ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.	۴-۳- فاز سوم: هزینه یابی
۱-۴-۳	جامعه مورد بررسی و خصوصیات افراد مورد مطالعه
۲-۴-۳	نوع و روش تحقیق
ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.	۳-۴-۳- ابزار گردآوری
ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.	۴-۴-۳- روش تحلیل داده
۵-۳	فاز چهارم: ارزیابی اقتصادی
۱-۵-۳	جامعه مورد بررسی و خصوصیات افراد مورد مطالعه
ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.	۲-۵-۳- نوع و روش تحقیق
۳-۵-۳	ابزار گردآوری
ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.	۴-۵-۳- روش تحلیل داده

فصل چهارم: یافته های پژوهش

۴۱	۱-۴- مقدمه
۴۱	۲-۴- یافته های مربوط به مرور نظام مند
۴۲	۱-۲-۴- استخراج داده
۴۴	۲-۲-۴- ارزیابی کیفیت
۴۵	۳-۲-۴- تحلیل داده های حاصل از مرور نظام مند

۴-۳-یافته های مربوط به بررسی پرسشنامه دانشجویان.....۴۶

۴-۳-۱-اثر بخشی ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.

۴-۳-۲-تحلیل توصیفی پرسشنامه دانشجویان.....

۴-۳-۳-تحلیل استنباطی پرسشنامه دانشجویان.....۵۰

۴-۴-بررسی پرسشنامه اساتید.....۵۱

۴-۴-۱-تحلیل توصیفی پرسشنامه اساتید.....

۴-۴-۲ تحلیل استنباطی پرسشنامه

اساتید.....
.....

۴-۵-هزینه۵۰

۴-۵-۱-نسبت هزینه اثر بخشی افزایشی.....۵۱

۴-۵-۲-تحلیل حساسیت۵۰

فصل پنجم: بحث و نتیجه گیری و پیشنهادات

۵-۱-مقدمه۵۴

۵-۲-بحث۵۴

۵-۲-۱- بررسی مرور نظام مند.....۵۴

۵-۳-نتیجه گیری..... ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.

۵-۴-محدودیت های پژوهش.....

۵-۵-پیشنهاد بر اساس یافته های پژوهش.....۱۰۱

۵-۶-پیشنهادها برای پژوهش های آتی.....۱۰۱

منابع.....
.....

۶۰.....

پیوست

ها.....

فهرست جدول ها

عنوان

شماره صفحه

جدول ۴-۱- نتایج نهایی مطالعات وارد شده در پژوهش	۴۳.....
جدول ۴-۲- ویژگی مطالعات وارد شده در پژوهش بر اساس معیارهای ورود و خروج	۴۳.....
جدول ۴-۳- جدول ارزیابی کیفیت مطالعات وارد شده در پژوهش	۴۵.....
جدول ۴-۴- توزیع فراوانی دانشجویان بر حسب جنسیت	ERROR! BOOKMARK
	NOT DEFINED.
جدول ۴-۵- توزیع فراوانی دانشجویان بر حسب وضعیت تاهل

جدول ۴-۶- توزیع فراوانی دانشجویان بر حسب مقطع تحصیلی	۵۰..
جدول ۴-۷- توزیع فراوانی دانشجویان بر حسب رشته تحصیلی
جدول ۴-۸- توزیع فراوانی دانشجویان بر حسب محل سکونت

جدول ۴-۹- توزیع فراوانی دانشجویان بر حسب مهارت کار با رایانه.....	۴۵.
جدول ۴-۱۰- توزیع فراوانی دانشجویان بر حسب دسترسی راحت به رایانه.....	
جدول ۴-۱۱- توزیع فراوانی دانشجویان بر حسب مهارت کار با سامانه مجازی.....	
جدول ۴-۱۲- شاخص های توصیفی رضایتمندی دانشجویان در دو نوع آموزش.....	
جدول ۴-۱۳- شاخص های توصیفی نمرات دانشجویان در دو نوع آموزش.....	
جدول ۴-۱۴- شاخص های توصیفی پرسشنامه دانشجویان در دو نوع آموزش.....	۴۳.....
جدول ۴-۱۵- شاخص های توصیفی اثر بخشی دانشجویان در دو نوع آموزش.....	۴۵.....
جدول ۴-۱۶- نتایج آزمون مقایسه میانگین متغیر رضایتمندی دانشجویان در آموزش مجازی و سنتی.....	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
جدول ۴-۱۷- نتایج آزمون مقایسه میانگین نمرات در آموزش مجازی و سنتی.....	
جدول ۴-۱۸- نتایج آزمون مقایسه میانگین شاخص های پرسشنامه دانشجویان در آموزش مجازی و سنتی..	
جدول ۴-۱۹- نتایج آزمون مقایسه میانگین اثربخشی دانشجویان در آموزش مجازی و سنتی.....	۵۲.....
جدول ۴-۲۰- توزیع فراوانی اساتید بر حسب محل جنسیت.....	
جدول ۴-۲۱- توزیع فراوانی اساتید بر حسب سنوات تدریس.....	

- جدول ۴-۲۲- توزیع فراوانی اساتید بر حسب رتبه علمی.....
- جدول ۴-۲۳- توزیع فراوانی اساتید بر حسب مدرک تحصیلی.....
- جدول ۴-۲۴- توزیع فراوانی اساتید بر حسب دسترسی راحت به رایانه.....
- جدول ۴-۲۵- توزیع فراوانی اساتید بر حسب مهارت کار با رایانه.....
- جدول ۴-۲۶- توزیع فراوانی اساتید بر حسب مهارت کار با سامانه مجازی.....
- جدول ۴-۲۷- شاخص های توصیفی پرسشنامه اساتید در دو نوع آموزش.....
- جدول ۴-۲۸- شاخص های توصیفی اثر بخشی اساتید در دو نوع آموزش.....
- جدول ۴-۲۹- آزمون ناپارامتری برای بررسی نرمال بودن متغیرها در پرسشنامه اساتید.....
- جدول ۴-۳۰- نتایج آزمون مقایسه میانگین شاخص های پرسشنامه اساتید در آموزش مجازی و سنتی.....
- جدول ۴-۳۱- نتایج آزمون مقایسه میانگین اثربخشی اساتید در آموزش مجازی و سنتی.....
- جدول ۴-۳۲- مقایسه هزینه های آموزش مجازی و سنتی.....
- جدول ۴-۳۳- مقایسه هزینه های صرف شده توسط دانشجو در دو نوع آموزش.....

جدول ۴-۳۴- هزینه اثر بخشی افزایشی با تحلیل حساسیت کاهشی
جدول ۴-۳۵- هزینه اثر بخشی با تحلیل حساسیت افزایشی

فهرست نمودارها

عنوان

شماره صفحه

نمودار ۴-۱- توزیع فراوانی دانشجویان بر حسب جنسیت
نمودار ۴-۲- توزیع فراوانی دانشجویان بر حسب وضعیت تاهل ۵۱
نمودار ۴-۳- توزیع فراوانی دانشجویان بر حسب مقطع تحصیلی
نمودار ۴-۴- توزیع فراوانی دانشجویان بر حسب رشته تحصیلی ۵۱
نمودار ۴-۵- توزیع فراوانی دانشجویان بر حسب محل سکونت
نمودار ۴-۶- توزیع فراوانی دانشجویان بر حسب مهارت کار با رایانه ۵۱
نمودار ۴-۷- توزیع فراوانی دانشجویان بر حسب دسترسی راحت به رایانه
نمودار ۴-۸- توزیع فراوانی دانشجویان بر حسب مهارت کار با سامانه مجازی
نمودار ۴-۹- میانگین متغیر رضایتمندی دانشجویان به تفکیک نوع آموزش
نمودار ۴-۱۰- میانگین متغیر نمرات دانشجویان به تفکیک نوع آموزش ۵۱
نمودار ۴-۱۱- میانگین متغیر اثر بخشی آموزش دانشجویان به تفکیک نوع آموزش

- نمودار ۴-۱۲- توزیع فراوانی اساتید بر حسب سنوات تدریس..... ۵۱
- نمودار ۴-۱۳- توزیع فراوانی اساتید بر حسب رتبه علمی.....
- نمودار ۴-۱۴- توزیع فراوانی اساتید بر حسب مدرک تحصیلی..... ۵۱
- نمودار ۴-۱۵- توزیع فراوانی اساتید بر حسب مهارت کار با رایانه.....
- نمودار ۴-۱۶- توزیع فراوانی دانشجویان بر حسب مهارت کار با سامانه مجازی.....

فهرست تصویر ها

عنوان

شماره صفحه

تصویر ۴-۱- غربال مطالعات بر اساس استاندارد پریسما.....

چکیده فارسی

زمینه و اهداف : "در طلوعه ی دنیای فراپیچیده ی هزاره سوم، تغییر ماهیت بازار اقتصاد و اشتغال و دانش بر شدن آن، تنوع نیازهای آموزشی، گسترش انفجارگونه ی علم و فن آوری و نیاز به بازآموزی و یادگیری مادام العمر به دلیل انفجار انتظارات، محدودیت منابع در مقایسه با رشد روزافزون جمعیت و تقاضای فزاینده جهت برخورداری از فرص تهای آموزشی انعطاف پذیرتر به علت عدم امکان حضور منظم و مداوم در کلاس های فیزیکی و سنتی، گسترش فرصت های آموزشی را به یکی از ، دغدغه های اصلی کشورها و دولت ها تبدیل کرده است. بنابر این پژوهش حاضر با هدف تعیین هزینه اثربخشی آموزش سنتی در مقایسه با آموزش مجازی برای آموزش دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی یزد انجام گرفته است.

روش ها : این مطالعه به دو قسمت تقسیم می شود قسمت اول شامل : مرور نظام مند است که با جستجو در پایگاه های داده ای **web of science PubMed, SID, Embase Scopus, magi ran**، از ابتدای سال ۲۰۰۷ تا ژوئن ۲۰۱۷، مطالعات مرتبط با موضوع در حوزه ارزیابی فناوری سلامت و ارزیابی اقتصادی می باشد و هزینه و پیامدها در این بخش از دیدگاه ارائه دهنده مورد بررسی قرار گرفت در قسمت دوم این پژوهش که به صورت توصیفی -تحلیلی بود به منظور مقایسه هزینه اثربخشی دو روش آموزش مجازی و سنتی با استفاده از شاخص هزینه اثربخشی **ICER** استفاده شد. جامعه آماری این

تحقیق شامل ۴۷ دانشجو و ۴ نفر استاد بود که از آموزش مجازی همزمان با آموزش سنتی بهره بردن برای مقایسه اثر بخشی دو روش آموزش از آزمون های آماری T و با استفاده از نرم افزار SPSS استفاده گردید.

نتایج: یافته های ۱۰ مطالعه وارد شده در فاز نهایی پژوهش نشان دادند، که آموزش مجازی به تنهایی و یا همراه با آموزش سنتی (آموزش ترکیبی) هزینه اثربخشی برابر و یا بیشتر نسبت به آموزش سنتی دارد. همچنین نگرش مثبت و رضایت بالایی نزد دانشجویان و اعضای هیأت علمی در خصوص استفاده از آموزش مجازی در اغلب مطالعات نشان داده شده است. و نیز در قسمت دوم پژوهش نشان داد که آموزش مجازی با ACER (۱۲۹۴ میلیون ریال) هزینه اثر بخش تر از آموزش سنتی با ACER (۱۱۶۳۶) میلیون ریال) بود. و میزان رضایتمندی دانشجویان از آموزش سنتی ۲.۶۶۷ و رضایتمندی از آموزش مجازی ۱.۶۹۵۹ بود که میزان رضایت مندی از آموزش سنتی بالاتر بود.

بحث و نتیجه گیری: نتایج به دست آمده در بخش مرور نظام مند نشان داد آموزش مجازی میتواند به عنوان یک ابزار کمک آموزشی در آموزش دانشجویان استفاده شود و تلفیق نمودن آموزش مجازی همراه با آموزش سنتی میتواند باعث کاهش هزینه های آموزش و افزایش رضایت و کیفیت یادگیری دانشجویان شود. و نتایج حاصل از تجزیه و تحلیل هزینه اثربخشی نشان داد که علاوه بر اثربخشی بیشتر آموزش سنتی به علت هزینه های کمتری که آموزش مجازی دارد آموزش مجازی نسبت به آموزش سنتی هزینه اثر بخش تر است. و از دیدگاه دانشجویان بین اثر بخشی آموزش مجازی و سنتی تفاوت معناداری وجود داشت. و دانشجویان آموزش سنتی رابه علت اثر بخشی بیشتر به آموزش مجازی ترجیح میدهند. و رضایت کمی از آموزش مجازی داشتند که علت عدم رضایت به خاطر عدم وجود زیرساختهای و تجهیزات مناسب در دانشگاه علوم پزشکی یزد برای برگزاری دوره های آموزش مجازی است. اما با توجه به اینکه اثر آموزش مجازی بر یادگیری و رضایت فراگیرندگان و مدرسین می تواند بسته به روش استفاده شده و رشته های مختلف در علوم پزشکی متفاوت باشد در کشور ما نیاز به انجام مطالعات گسترده تری درین زمینه می باشد.

واژگان کلیدی: آموزش سنتی، آموزش مجازی، آموزش ترکیبی، هزینه اثربخشی، آموزش عالی

